

Souhrnná teritoriální informace:

Jamajka

Zastupitelský úřad ve Washingtonu 13. 7. 2021 20:48

Jamajka je zemí s parlamentní demokracií, která je členem Britského společenství národů. Hlavou země je stále britská královna Alžběta, kterou na ostrově zastupuje generální guvernér. Jeho povinností jsou vesměs účasti na slavnostních ceremoniích a jmenování premiéra, což je vždy předseda vítězné politické strany. Exekutivní funkci v zemi má dvoukomorový parlament. Skládá se ze Sněmovny reprezentantů a Senátu. Sněmovna reprezentantů je volená občany, v senátu je 13 členů navrhnováno premiérem a zbylých 8 zástupci opozice. Volby se konají každých 5 let.

Relativně velká vzdálenost Jamajky od ČR, nevelký počet obyvatel s nižší životní úrovní a téměř žádné zkušenosti českých firem v obchodu s Jamajkou jsou příčinou nízkého českého exportu do této země a celkově nízké obchodní výměny. Vnitřní trh Jamajky není pro působení českých firem příliš atraktivní a české zboží je proto na ostrově jen málo známé.

Ekonomické zotavení Jamajky z koronavirové pandemie bude pomalé i vzhledem k tomu, že ostrov je závislý na cestovním ruchu, tvoří až 30 % HDP. Oživení cestovního ruchu bude záviset na obnovení globálního cestování. Očekává se, že HDP se zotaví na úroveň před koronavirem až v roce 2024.

Tato souhrnná teritoriální informace je zpracovávána pro zemi, která je tzv. přiakreditovaná. Informace je poskytována ve zkráceném rozsahu.

Základní údaje	
Hlavní město	Kingston
Počet obyvatel	2,82 mil
Jazyk	angličtina, jamajský patois
Náboženství	protestanti (více než 2/3)
Státní zřízení	konstituční monarchie
Hlava státu	královna Alžběta II., zastoupena generálním guvernérem Patrick Allen
Hlava vlády	Andrew Michael Holness
Název měny	jamajský dolar (JMD)
Cestování	
Časový posun	-6 hod (v létě -7 hod)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	PaedDr. Hynek Kmoníček
Ekonomický úsek	Ing. Jiří Janíček
Konzulární úsek	JUDr. Ivo Svoboda
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	15,3
Hospodářský růst (%)	4,8
Inflace (%)	6,0
Nezaměstnanost (%)	12,0

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název: Jamajka, anglicky Jamaica

Jamajka je zemí s parlamentní demokracií, která je členem Britského společenství národů. Hlavou země je stále britská královna Alžběta, kterou na ostrově zastupuje generální guvernér. Jeho povinností jsou vesměs účasti na slavnostních ceremoniích a jmenování premiéra, což je vždy předseda vítězné politické strany.

Jamajka má dvoukomorový parlament: 63 členů dolní komory voleno přímo na pětileté funkční období; 21 členů horní komory - Senátu, 13 křesel jmenováno guvernérem na doporučení předsedy vlády a 8 na doporučení vůdce opozice. Poslední parlamentní volby se konaly v září 2020, kdy vítězná JLP (Jamaican Labour Party) získala 49 křesel v Parlamentu a opoziční strana PNP (People's National Party) 14 křesel.

Očekává se, že politické prostředí zůstane i přes možné sociální nepokoje způsobené pandemií v krátkodobém horizontu víceméně stabilní, zejména ze dvou důvodů. Zaprvé, politická pozice předsedy vlády je stále silná, protože zůstává populární u většiny mladých voličů a jeho strana JLP má v parlamentu pevnou většinu. A zadruhé, na Jamajce panuje široká shoda ve prospěch fiskálních úsporných opatření.

Složení vlády

- 1 Generální guvernér - Patrick Allen
- 1 Předseda vlády - Andrew Michael Holness
- 1 Ministryně zahraničních věcí a zahraničního obchodu - Kamina Johnson Smith
- 1 Ministryně vědy, energetiky a technologií – Daryl Vaz
- 1 Ministr dopravy a hornictví – Robert Montague
- 1 Ministr průmyslu, investic a obchodu – Audley Shaw
- 1 Ministr turistiky – Edmund Bartlett
- 1 Ministr spravedlnosti - Delroy Chuck
- 1 Ministr národní bezpečnosti - Horace Chang
- 1 Ministr vzdělávání, mládeže a informací – Fayval Williams
- 1 Ministr zdravotnictví - Christopher Tufton
- 1 Ministryně práce a sociálních věcí - Karl Samuda
- 1 Ministryně kultury, genderových záležitostí, zábavy a sportu - Olivia Grange
- 1 Ministr financí a veřejné služby – Nigel Clarke
- 1 Ministr místní vlády a rozvoje venkova - Desmond McKenzie
- 1 Ministr zemědělství a rybolovu - Floyd Green
- 1 Ministr bydlení, obnovy měst, životního prostředí a změny klimatu - Parnell Charles Jr.

1.2 Zahraniční politika země

Zahraniční politika vlády JLP se i nadále zaměřuje na regionální spolupráci v boji proti obchodu s drogami a na udržování silných vazeb s USA, hlavním obchodním partnerem Jamajky. Zvolením nového amerického prezidenta Joea Bidena v roce 2021 se očekává zlepšení vztahů USA s Jamajkou.

Jamajka se pokouší urychlit regionální integraci v rámci jednotného trhu s Karibským společenstvím (CARICOM). Vztahy s ostatními zeměmi v regionu jsou obecně na dobré rovině. Venezuela zůstane výjimkou, a to kvůli zabavení jamajskou vládou v roce 2019 49% podílu v rafinérii Petrojam, který vlastnila společnost PDV Caribe, dceřiná společnost PDVSA (venezuelská státní ropná společnost). Jamajské úřady tento krok odůvodnily obviněním PDVSA z porušení smlouvy tvrzením, že firma nesplnila dohody o modernizaci a rozšíření rafinérie.

Jamajka se v dubnu 2019 připojila k iniciativě Belt and Road Initiative (tzv. hedvábná stezka), ale zdráhala se převzít čínské financování na plánované infrastrukturní projekty. Dvoustranné úsilí o rozvoj plánů překládkového přístavu (jako součást ambiciózní strategie, aby se Jamajka stala karibským logistickým centrem zaměřeným na výrobu a outsourcing obchodních procesů) a pro průmyslovou zónu posílí obchodní a průmyslové vazby mezi oběma zeměmi.

1.3 Obyvatelstvo

Podle současného odhadu z r. 2021 žije na ostrově 2,816 mil. obyvatel. Hustota zalidnění je 270 obyvatel na km². Jamajka je ostrov mladých - 25 % obyvatel je mladší 15 let, největší demografickou kohortou je věková kategorie 25-54 let přes 38 % lidí. Černoši tvoří s 92 % největší skupinu obyvatel. Následují míšenci (6 %), Asiaté (0,8 %), jiné rasy (0,4 %) a nespécifikované národnosti (0,7 %). Velká část Asiátů jsou potomky přivezených dělníků, které z Asie přivezla britská koloniální vláda, které se po zrušení otroctví v roce 1838 nedostávalo pracovní síly. Nejvíce, kolem dvou třetin, je na Jamajce protestantů, především Adventistů sedmého dne. Zvláštností jsou rastafariáni, kteří se na Jamajce rozrostli v 30. letech 20. století, a kterých na ostrově podle odhadů žije 1,1 %.

Zdroj CIA World Factbook

2 Ekonomie

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

Zpomalení ekonomiky způsobené koronavirovou pandemií v roce 2020 způsobilo pokles reálného HDP o 10,3 % (největší propad v historii). V důsledku fiskálních úsporných opatření se předpokládá, že HDP dosáhne v roce 2021 pouze nevelkého oživení ve výši 3,6 %. Tlaky na růst cen budou pravděpodobně ve zbývající části roku 2021 potlačeny (inflace v únoru 2021 činila 3,7%), což je dáno slabou domácí poptávkou. Inflace zůstane po zbytek roku v oficiálním cílovém rozmezí 4–6 %. Očekává se, že dovozená inflace - zejména zvýšení cen ropy - posune na konci roku 2021 inflaci na 5,9 %. Podle Národního statistického úřadu (Statin), poklesla v lednu 2021 míra nezaměstnanosti na 8,9%. Výhled pro jamajský trh práce zůstává však nadále pesimistický.

Hlavním vývozním artiklem Jamajky jsou anorganické chemikálie, sloučeniny drahých kovů a izotopy. Jamajka je 5. největším vývozcem bauxitu na světě. Dále Jamajka exportuje minerální paliva, oleje, destilační produkty, nápoje, paliva. Na ostrov se nejvíce dovážejí potraviny, spotřební a průmyslové zboží, paliva, stroje, dopravní zařízení a stavební materiály.

Tabulka z MOP

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	1,9	1,0	-10,3	4,8	3,0
HDP/obyv. (USD/PPP)	10 620,0	10 550,0	9 500,0	10 100,0	10 600,0
Inflace (%)	3,7	3,9	5,6	6,0	5,2
Nezaměstnanost (%)	9,1	7,2	12,5	12,0	10,0
Export zboží (mld. USD)	2,0	2,0	1,8	1,9	2,0
Import zboží (mld. USD)	5,4	5,5	4,2	5,0	5,6
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-3,5	-3,5	-2,5	-3,0	-3,5
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
Konkurenceschopnost	79/140	80/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	6/7	6/7	6/7	6/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, WEF

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Ministr financí Nigel Clarke zveřejnil dne 18. února rozpočet na období 2021/22. Vzhledem k tomu, že se Jamajka stále potýká s dopady pandemie koronaviru, snaží se rozpočet řešit zdravotní a hospodářskou krizí uplatněním podpůrných opatření (i když na skromnější úrovni než v roce 2020) a snahou o získání dostateku dávek vakcín pro dosažení imunity obyvatelstva ještě v tomto roce. Na pozadí rostoucího veřejného dluhu (odhadovaného v současné době na 110 % HDP) se vláda snaží dosáhnout v

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-1,1
Veřejný dluh (% HDP)	93,4
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-0,5
Daně	

letech 2021/22 fiskálního přebytku ve výši 0,3 % HDP v porovnání s deficitem ve výši 6 % HDP dosaženým v letech 2020/21. Tento krok bude mít za následek výrazné zpřísnění fiskální politiky.

PO	33,3 %
FO	25 %
DPH	15 %

Pozice platební bilance Jamajky se v historickém období 2016–20 dramaticky zlepšila. V roce 2021 se očekává že se schodek běžného účtu zvýší na 4,1% HDP (z odhadovaných 3,8% v roce 2020), protože vyšší ceny ropy přispějí k vyššímu dovoznímu účtu. Ve střednědobém horizontu bude dosaženo přebytku služeb spojených s cestovním ruchem (průměrně 6,8 % HDP v průběhu sledovaného období), avšak jen za předpokladu, že se cestovní ruch postupně zotaví. Přebytek služeb sníží schodek běžného účtu, což částečně vyrovná rostoucí schodek obchodní bilance. Po výrazném poklesu v letech 2020–2021 se příliv přímých zahraničních investic zvýší a pokryje deficit běžného účtu v letech 2022–25.

2.3 Bankovní systém

Za monetární politiku a stabilitu bankovního systému zodpovídá Bank of Jamaica (BoJ), www.boj.org.jm. Vydává licence bankovním institucím a kontroluje jejich hospodaření. Měnová politika Bank of Jamaica je držet úrokové sazby na úrovni 2020, protože inflace zůstane v oficiálním cílovém pásmu 4–6 %. BoJ bude od roku 2022 postupně normalizovat měnovou politiku. BoJ zachová v roce 2021 podporu likvidity finančního systému, protože ekonomika zůstane slabá.

Top banky:

National Commercial Bank Jamaica Limited, www.jncb.com

The bank of Nova Scotia Limited, www.scotiabank.com.jm

Sagicor Bank Jamaica Limited, www.sagicorbankja.com

First Caribbean International Bank (Jamaica) Limited, www.cibcfib.com

First Global Bank Limited, www.firstglobal-bank.com

2.4 Daňový systém

Daň z příjmu fyzických osob je ve výši 25% ze zdanitelného příjmu (nepřesahujícího 6 milionů jamajských dolarů [JMD] ročně). Zdanitelný příjem odvozený nad 6 milionů JMD ročně podléhá dani z příjmu ve výši 30%. Tzv. regulované firmy (ty, které reguluje přímo Bank of Jamaica nebo MF Jamajky) platí sazbu 33,3 %.

Jamajka uplatňuje systém podobný DPH, který označuje jako GCT, General Consumption Tax. Tato daň je s platností od 1.4. 2020 snížena na 15 % a vztahuje se na všechny výrobní i obchodní transakce (nevztahuje se na telefonní služby, na které platí daň ve výši 25 % a na turistické služby, na které platí 10 %). Roční hranice pro registraci GCT je v současné době 10 milionů JMD.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Hlavními vývozními artikly EU na Jamajku jsou stroje a dopravní zařízení, potraviny, průmyslové výrobky a chemikálie. Jamajka do EU vyváží primárně surové materiály, potraviny a živá zvířata a průmyslové a dopravní zařízení.

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	398,5	338,2	314,2	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	227,1	262,1	122,4	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	-171,5	-76,1	-191,7	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Obchodní výměna s ČR (mld. CZK)

V roce 2020 byl zaznamenán největší vývoz v rámci položek 84 (Reaktory kotle přístroje nástroje mechanické) a 94 (Nábytek, lůžkoviny, svítidla, stavby montované) a dovoz v rámci položek 22 (Nápoje, tekutiny, lihové, ocet), 48 (Papír, karton, lepenka a výrobky) a 87 (Vozidla motorová, traktory, kola aj vozidla).

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	1551	476	343	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	1384	884	554	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	167	-408	-211	N/A	N/A

Zdroj: <https://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO>

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

EU v říjnu 2008 podepsala tzv. CARIFORUM - EU Economic Partnership Agreement, Jamajka je jedním ze signatářů dohody. Smlouva zjednodušuje obchodní a investiční vztahy, má také výraznou složku v podobě Aid for Trade. EU se zemím Karibiku vč. Jamajky otevřela podle principu duty-free-quota-free pro všechny produkty.

Smlouvy s ČR

<https://www.businessinfo.cz/jamajka>

ČR má s Jamajkou od roku 2014 platnou dohodu o letecké dopravě.

3.3 Rozvojová spolupráce

Na Jamajce byly realizovány dva malé lokální projekty, a to v roce 2013 a 2015.

- MLP 2013 – „Learning Net-Works Learning Business Center“, The Violence Prevention Alliance V roce 2013 ve spolupráci s místní neziskovou organizací The Violence Prevention Alliance, SM New York implementovala malý lokální projekt ve výši 407 506,- Kč zaměřený na vybavení a školení personálu další pobočky VPA specializující se na doškolení sociálně slabé mládeže a výuce podnikatelské činnosti. VPA působí po celé Jamajce a za svůj model získala i několik zmínek v rámci rozvojové práce OSN. VPA vytváří síť doškolovacích center pro mladé lidi ze sociálně slabých rodin a poskytuje jim podmínky pro samostatný vstup do života. Příprava na dokončení vzdělání je unikátně spojena s chovem akvarijních ryb, které jsou následně studenty nabízeny k prodeji a zpětně tak financují chod jednotlivých poboček. V rámci projektu ČR přispěla na nákup 8 stolních počítačů s učebním softwarem a dalšího audiovizuálního vybavení. Z příspěvku byl dále vyškolen personál nového centra společně s 8 mladými studenty, kteří se podílí na chovu akvarijních ryb za účelem dlouhodobé udržitelnosti projektu. Nová pobočka byla zřízena ve městě Spanish Town v oblasti St. Catherine vzdáleném cca 10 km od Kingstonu.

- MLP 2015 – „The Pringle Home Recreational Park“, YB Afraid Foundation V návaznosti na úspěšnou spolupráci v roce 2013, byl v roce 2015 realizován MLP ve výši 486 620,- Kč v součinnosti s neziskovou organizací známého atleta Yohana Blakea, YB Afraid Foundation. Nadace se zabývá provozem dětských domovů pro chlapce a příspěvek ČR posloužil k financování části výstavby sportoviště a volnočasového zařízení v dětském domově ve městě Highgate v oblasti St. Mary. Příspěvek ČR financuje především úpravu povrchu sportoviště, jehož celková výstavba má rozpočet 1 282 184,- Kč. Město Highgate je od hlavního města vzdáleno zhruba 60 km. ČR neposkytuje Jamajce humanitární pomoc.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

Velká vzdálenost od ČR, nevelký počet obyvatel s nižší-střední životní úrovní a téměř žádné zkušenosti českých firem s Jamajkou vedou jen k minimální obchodně-ekonomické výměně. České zboží je na ostrově téměř neznámé. Vnitřní trh Jamajky není příliš atraktivní pro působení českých firem pouze na jamajském trhu.

České firmy by se proto měly orientovat na sektory, v nichž je Jamajka zapojena do mezinárodního obchodu.

Sem patří:

- 1 Reality, hotelový průmysl
- 1 Zpracování potravin na export
- 1 Nerostné suroviny, stroje a zařízení pro těžbu surovin
- 1 BPO, Business Process Outsourcing, hlavně pro nedaleký americký trh.

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Jamajčané mají pověst nekonfrontačně zaměřených lidí, kteří se vyjadřují přímo a nezajímají se o přílišné detaily. Většinou se nebojí přijímat nové věci a novinky. Nemají rádi tlak na uzavření dohody. Raději uzavírají dohody pomaleji a nenuceně.

4.2 Oslovení

Na rozdíl od jiných anglicky hovořících zemí není běžné partnery hned oslovovat křestním jménem, raději z počátku používejte "Mr. XY" nebo "Ms. XY". Statut je pro obyvatele ostrova velice důležitý, často se vedoucí pracovníci v hovoru jiných označují jako "bossman" nebo "bosswoman".

4.3 Obchodní schůzka

Rozvětvené rodiny mají u Jamajčanů přednost před obchodními partnery, cizinec musí vždy počítat s preferencí rodinných nebo náboženských událostí před obchody (Jamajka má největší počet kostelů na 1000 obyvatel na světě). Jamajčané nemají rádi tlak na uzavření dohody, uzavírají je pomaleji a nenuceně. Smlouvání je běžné. Na první jednání by se měl Evropan obléct formálně, mít na sobě vhodný oblek nebo kostým, při dalších jednáních je možné formálnost potlačit, vždy ale s ohledem na oděv partnera. Přesnost je u Jamajčanů důležitá, avšak není neobvyklé, že samotní chodí pozdě. Plánovanou schůzku je třeba pár dní před uskutečněním ověřit. Je důležité být profesionální a taktní. S postupem času a s rostoucí vzájemnou důvěrou se zvyšuje počet drobných fyzických kontaktů mezi obchodními partnery.

4.4 Komunikace

Oficiálním jazykem je angličtina, je však možné se setkat i s anglickým nářečím Patois.

4.5 Doporučení

České firmy by měly zdůrazňovat svoji serióznost a dlouhou dobu fungování, aby se místní zástupce při začátku podnikání cítil komfortně a bezpečně.

4.6 Státní svátky

Seznam státních svátků v roce 2021

- 1 Nový rok 1.1.
- 1 Popeleční středa 17.2.
- 1 Velký pátek 2.4.
- 1 Velikonoční pondělí 5.4.
- 1 Den práce 24.5.
- 1 Den emancipace 1.8. (svátek přesunut na 2.8.)
- 1 Den nezávislosti 6.8.
- 1 Den národních hrdinů 18.10. (třetí pondělí v říjnu)
- 1 Vánoce 25.12.
- 1 Boxing Day 26.12.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Na jamajském trhu, který je co do velikosti značně omezený, se pohybují především agenti a distributoři, kteří dodávají přímo do jednotlivých obchodů a prodejen. Obchodní řetězec je tedy krátký, většinou jen s jedním zprostředkovatelem mezi zahraničním dodavatelem a finálním prodejcem. Při jednání s potenciálními obchodními partnery je proto potřeba se ujistit, že s nimi mají vybudované a funkční vztahy. Na Jamajce je vyšší zločinnost než třeba u nás a to se promítá i do obchodních vztahů. České firmy by měly zdůrazňovat svoji serióznost a dlouhou dobu fungování, aby se místní zástupce při začátku podnikání cítil komfortně a bezpečně. Je časté, že chce Jamajčan dodavatele navštívit u něj doma, aby se osobně přesvědčil o fungování firmy a její poctivosti. Nejlepší reputaci na trhu mají americké produkty a zboží. To je dáno především kulturními aspiracemi mnoha Jamajčanů, kteří Spojené státy obdivují a také početnou jamajskou komunitou, která zásobuje svoje příbuzné a blízké americkými výrobky. Zároveň je to také dáno geografickou blízkostí obou trhů. Evropské a hlavně japonské zboží se občas bere jako levnější alternativa k dovozům z USA. Při vyjednávání o ceně je vhodné vzít jako referenční bod cenu stejného amerického zboží a při argumentaci o ceně srovnat svoje zboží s tímto produktem (stejná kvalita za nižší cenu, vyšší cena za vyšší kvalitu apod.)

Podle různých mezinárodních srovnání je celní zatížení dovozu na Jamajce mezi těmi vyššími, při srovnání s jinými zeměmi světa (podobně jako třeba Nigérie nebo Indie). O dovoz zboží se stará Jamaica Customs Agency: <http://www.jacustoms.gov.jm/>. Informace o dovážení zboží se deklaruje na formuláři C 86 - <http://bit.ly/2nqrWNg> Pověření k zastupování jinou právní osobou se potvrzuje na formuláři C 73: <http://bit.ly/2nW5JKH> Protože se Jamajka prezentuje jako země vhodná pro operace, spojené s dočasným dovozem do zóny volného obchodu, zhodnocením v zóně a následným vývozem, je dobré znát informace o formalitách s tímto spojených. Hodnota dočasného dovozu a hodnoty přidávané na Jamajce se předkládá na formuláři C84 nebo C 85 (podle zvolené metody výpočtu těchto hodnot): <http://bit.ly/2nW5JKH> a <http://bit.ly/2olNAA8>.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Podnikatel se musí rozhodnout, jestli si založí "business" nebo "company". První forma se nejčastěji volí při samostatném podnikání jednotlivce nebo skupiny jednotlivců, ta druhá se nejvíce podobá českému s.r.o. nebo a.s. s neveřejně obchodovanými akciemi. Business se zřizuje podle Business Names Act, company se zakládá podle Companies Act.

Firmy zakládající podnikání na Jamajce se musí registrovat na Office of Companies Registrar, která potom poskytne všechny oficiální dokumenty, jako např. Potvrzení o zapsání do rejstříku. Při zakládání "Company" se vyplňuje formulář BRF1 „Super form“, který pro nové přihlášky nahrazuje BN1 a BN2. Je nutné doložit potvrzení o místu bydliště (na Jamajce), třeba potvrzením o vlastnictví domu nebo předložením nájemní smlouvy.

Založení "Business" trvá déle a je potřeba učinit více kroků. Vyplňuje se formulář 1A nebo 1B, posledním slovem v názvu firmy musí být

'Ltd.' (limited, zhruba odpovídající našemu s.r.o.). Adresa firmy musí být na Jamajce. Formulář 1A je potřeba nechat potvrdit na Stamp Duty and Transfer Tax Department. Tento požadavek již už není povinný, vzhledem k tomu že tato služba je nyní poskytována Companies Office of Jamaica. Při splnění těchto podmínek je vydán do 4 pracovních dnů Certificate of Incorporation, který je potvrzením o legálním statutu firmy. Celá procedura stojí cca 24 tis. JMD v legálních poplatcích, při využití právníka se náklady samozřejmě zvyšují.

K podnikání na Jamajce je potřeba získat několik čísel, které firmu identifikují v obchodním a úředním styku: TRN, Taxpayer Registration Number (vydává Collector of Taxes), NIS, National Insurance Scheme a GCT, General Consumption Tax. U některých firem může být vyžadován TCC, Tax Compliance Certificate jako důkaz, že všechny platby probíhají v pořádku.

Podle různých srovnání patří Jamajka mezi země, kde je založení firmy relativně jednoduché a rychlé. Jednotlivé, výše uvedené, kroky se většinou vyřizují v řádu několika dní. Vláda Jamajky také podporuje činnost Jamaica Business Development Corporation, www.jbdc.net, která se nabízí, že začínajícím podnikatelům pomůže v začátcích jejich podnikání na ostrově.

5.3 Marketing a komunikace

Malá velikost vnitřního trhu a nepříliš velká kupní síla obyvatel dělají z Jamajky nepříliš zajímavý trh pro vytváření vlastní originální reklamy, např. pro TV kanály. Ty navíc často operují na hranici legálnosti, a proto nenabízejí příliš atraktivní podmínky pro velké zahraniční zadavatele reklamy. Velká část zahraničních firem proto na Jamajce využívá TV reklamy pro jiné trhy, např. pro USA nebo jiné země Karibiku.

S ohledem na výše uvedené nejsou ceny za reklamu a propagaci na Jamajce příliš vysoké. Místní reklamní agentury se většinou omezují na tiskoviny a billboardy. Využití direct marketingu se však dostává do popředí, a to především direct mailing and telephone marketing. Network marketing byl v poslední době taktéž úspěšný. Sociální sítě začínají být populární. Jamajčané nejčastěji navštěvují zahraniční veletrhy a výstavy, protože na nich mohou navštívit i firmy, které ještě na ostrově nejsou a porovnat jejich zboží s tím co se jim nabízí.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Jamajka je členem Světové organizace duševního vlastnictví, měla by se tedy řídit všemi dohodami a usneseními, na kterých se shodli a podepsali je členové WIPO. Ve zprávě Special 301 z dubna 2020 byla Jamajka vyňata ze seznamu Watch List (země, které mají dlouhodobé potíže a kde autority nedostatečně bojují s porušováním autorských práv). K tomuto významnému úspěchu vedlo předložení zákona o patentech a vzorech, který předložil ministr průmyslu, obchodu, zemědělství a rybnářství Hon Audley Shaw a který v lednu 2020 vedl k přijetí zákona o patentech a vzorech, který měl nahradit zastaralý režim patentů a průmyslových vzorů v zemi. Nový zákon byl připraven ve snaze modernizovat jamajský režim patentů a průmyslových vzorů a implementovat jeho mezinárodní závazky.

S USA má Jamajka podepsanou dohodu o vynucování práv duševního vlastnictví.

Na Jamajce funguje vládní agentura Jamaica Intellectual Property Office (www.jipo.gov.jm). Ta slouží podnikatelům jako místo pro registraci a ochranu jejich práv.

5.5 Trh veřejných zakázek

Jamajka v roce 2015 schválila nový Public Procurement Act, který měl nahradit National Contracts Commission novou Public Procurement Commission s rozšířenými pravomocemi. Stále není jisté, jestli se nový zákon dočkal nějaké praktické realizace, webové informace ministerstva financí, které za něj zodpovídá, nedávají jasnou informaci. U většiny tendrových řízení musí zájemce o předložení nabídky předložit platný Tax Compliance Certificate.

Vyhlášené tendry se publikují na webové stránce: www.procurement.gov.jm

Protože je Jamajka malá země, účastní se většiny veřejných tendrů stejné stavební, IT a jiné domácí firmy. Pro zahraničního dodavatele je velice obtížné vyhrát tendr bez místního zavedeného a známého zástupce, který pro nakupující organizaci představuje záruku kvality a dodání zboží a služeb v očekávané kvalitě.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Jamajský právní systém je založen na systému přejatém z Velké Británie a je tedy právem zvykovým. Čtyřúrovňový soudní systém má jako nejvyšší autoritu Odvolací soud (Court of Appeal). Nejvyšší soud (Supreme Court) projednává také obchodní případy, drobnější kauzy s menší finanční hodnotou se projednávají u místních soudů, zvaných Resident Magistrate Court. Případy velké hodnoty nebo určitého významného dopadu na fungování země se mohou dostat až k Soudní komisi Soukromé rady Spojeného království (Judicial Committee of the Privy Council). Investiční případy se mohou projednávat u CCJ, Caribbean Court of Justice, který je místem pro tyto případy, pocházejících ze zemí dohody CARICOM. CCJ sídlí v Trinidadu a Tobagu.

V urovnání sporů včetně těch obchodních se od roku 1994 angažuje DRF, Dispute Resolution Foundation. Jde o soukromou organizaci, která se prostřednictvím mediace snaží zlepšit vymahatelnost a rychlost projednávání sporů. Nabízí služby i v oblasti arbitráže. Ač jsou jamajské soudy obecně považovány za spravedlivé, bývají někdy pomalé, velké obchodní případy se mohou projednávat i déle než deset let. Za těchto podmínek může být dohoda na arbitrážním řešení případných sporů vhodným způsobem, který stojí za to zakomponovat do obchodní nebo investiční smlouvy mezi českými a jamajskými partnery. Jamajku má státní exportní pojišťovna EGAP v souladu s Konsenzem OECD umístěnou ve skupině 6, tedy považuje zemi za pojistitelnou, nicméně stále velmi rizikovou (stejně jako třeba Guyanu).

Zločinnost a korupce jsou největšími riziky místního trhu, s nimiž se musejí zahraniční firmy a investoři vypořádat.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Ke vstupu do země je požadováno předložení pasu s nejméně 6-ti měsíční platností. Doplnkově mohou imigrační orgány kontrolovat zajištění prostředků k pobytu (hotovost, platební karty, turistický poukaz atd.). Více informací na www.pica.gov.jm. Jamajská vláda udělila neomezenou výjimku z vízové povinnosti pro občany ČR při cestách kratších než 30 dní. Výjimka se vztahuje na cesty za účelem kulturní výměny, turistiky nebo obchodní činnosti. O jiné než turistické vízum lze požádat na následujícím zastupitelském úřadě:

The Embassy of Jamaica - Berlin

Schmargendorfer Strasse 32, 12159 Berlin,

Germany tel.: 0049-30-859 9450,

e-mail: info@jamaican-embassy-berlin.de,

www.jamaican-embassy-berlin.de

Jamajka má jednu z největších měr kriminality na světě, každý návštěvník by měl tedy přistupovat k cestování a pohybu s mírou opatrnosti. V turistických rezortech je bezpečně, při pohybu po městě se doporučuje nenosit viditelné cenné předměty, vyhýbat se cestování v přeplněných autobusech veřejné dopravy. Nedoporučují se večerní procházky po pláži. Cizinci by se měli mít na pozoru před pouličními prodejci marihuany a jiných látek, kteří jsou při odmítnutí koupě někdy agresivní. Ženy by se neměly pohybovat samostatně, případy napadení nebo znásilnění nejsou výjimečné.

Mezi oblastí, kam se nedoporučuje chodit, jsou v Kingstonu: Cassava Piece, Tivoli Gardens, Trench Town, Arnett Gardens a Mountain View, v Montego Bay: Norwood, Clavers Street, Hart Street, Rose Heights, Canterbury and Flankers, dále Negril a Ocho Rios. Při demonstracích se na cestách objevují zátarasy, někdy i na přístupové trase na mezinárodní letiště Norman Manley. Letoviskům obvykle toto nebezpečí nehrozí. Doporučuje se opatrnost po setmění a vyhýbat se problematickým čtvrtím.

V zemi je poměrně snadný přístup k tzv. měkkým drogám. Na druhou stranu existuje přísný postih trestného činu pašování drog (dlouhé tresty odnětí svobody, vysoké pokuty). Při odjezdu je třeba počítat s pečlivou protidrogovou kontrolou.

Na Jamajce se jezdí vlevo. Mezinárodní řidičský průkaz je platný, pokud je současně předložen pas a platné vízum. Řidiči jsou povinni používat bezpečnostní pásy a řidiči motocyklů přilby. Zákazníci, kteří využívají taxislužbu by si měli především všimnout červeno-bílé SPZ s nápisem "PP", který identifikuje licencované služby.

Další informace lze získat na webových stránkách: www.jamaicatransport.com/jmis.gov.jm

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Každý cizinec, který chce pracovat na Jamajce, musí být držitelem platného víza. Ještě před vstupem do země by měl obdržet pracovní povolení (work permit), které vydává jamajské Ministerstvo práce a sociálních věcí. Dohled nad dodržováním pracovních předpisů ze strany cizinců má PICA, Passport, Immigration and Citizenship Agency. Cizinci by měli mít pracovní povolení neustále u sebe a na vyzvání je předložit policii nebo jiným orgánům, které o jeho předložení požádají. Pokud cizinec povolení u sebe nemá, měl by se do tří dnů dostavit na úřad, který

od něj povolení vyžadoval, a předložit platné povolení.

Zdravotní systém na Jamajce poskytuje o hodně nižší standard než evropské zdravotnictví. I když v každé části ostrova je nějaká nemocnice, plnou šíři zdravotní péče dokáží poskytnout jen nemocnice Bustamante Hospital for Children a University Hospital West Indies, obě v Kingstonu. Důrazně se doporučuje mít uzavřené mezinárodní cestovní pojištění. I v tom případě ale soukromé kliniky, které bývají lépe dostupné a vybavené než státní zařízení, často vyžadují platbu v hotovosti předem.

5.9 Veletrhy a akce

Na Jamajce prakticky neprobíhají žádné pravidelné výstavní akce nebo veletrhy. Jedinou akcí trochu většího významu je stavební veletrh v Montego Bay. Místní obchodníci spíše vyhledávají veletrhy mimo ostrov, velice často akce na území Spojených států, kde mohou těžit i z přítomné jamajské komunity v USA.

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR v USA

Embassy of the Czech Republic

3900 Spring of Freedom, NW

Tel.: +1 202 274 9100

Fax: +1 202 966 8540

www.mzv.cz/washington

E-mail: eco_washington@embassy.mzv.cz, washington@embassy.mzv.cz

Honorární konzulát – Kingston

Vedoucí úřadu: James Mark JOSEPH

King Street 93, Kingston

Tel: +01 876 922 6192, +01 876 922 4903

Fax: +1 876 948 84 76

E-mail: kingston@honorary.mzv.cz, jm@josephsja.com

Provozní hodiny úřadu: pondělí, úterý, čtvrtek a pátek 10:00 - 15:00

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

- 1 Policie - 119
- 1 Záchraná služba a hasiči - 110
- 1 Informace o počasí, nebezpečí hurikánů - 116
- 1 Ohlášení zločinu - 311

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

- 1 Předseda vlády <http://opm.gov.jm>

- 1 Ministerstvo zahraničních věcí a zahraničního obchodu <http://mfaft.gov.jm/wp/>
- 1 Ministerstvo financí a veřejné správy <http://www.mof.gov.jm>
- 1 Ministerstvo průmyslu, obchodu, zemědělství a rybolovu <http://www.mic.gov.jm>
- 1 Ministerstvo národní bezpečnosti <http://www.mns.gov.jm>
- 1 Ministerstvo spravedlnosti <http://moj.gov.jm/laws>
- 1 Ministerstvo školství, mládeže a informací <http://www.moe.gov.jm>
- 1 Ministerstvo vědy, energetiky a technologií <http://www.mstem.gov.jm>
- 1 Ministerstvo místní správy a rozvoje komunit <http://www.localgovjamaica.gov.jm>
- 1 Ministerstvo dopravy a hornictví <http://www.mtw.gov.jm>
- 1 Ministerstvo kultury, genderových záležitostí, zábavy a sportu <http://mcges.gov.jm>
- 1 Ministerstvo turistiky <http://www.mot.gov.jm>
- 1 Ministerstvo zdravotnictví <http://moh.gov.jm>
- 1 Ministerstvo práce a sociálních věcí <http://www.mlss.gov.jm>
- 1 The Jamaica Chamber of Commerce <http://jamaicachamber.org.jm/>

Hlavní online média:

- 1 Jamaica Observer <http://www.jamaicaobserver.com>
- 1 The Gleaner <http://jamaica-gleaner.com>
- 1 The Star <http://jamaica-star.com>

Bank of Jamaica <http://www.boj.org.jm>